

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De mearkarfragen hawwe in gewicht fan 1 punt. Foar fraach 13, 19 en 21 jildt in maksimale skoare fan 3 punten. Foar fraach 2, 8, 10 en 15 jildt in maksimale skoare fan 2 punten. De maksimale skoare foar fraach 24, de gearfettingsopdracht, is 15 punten. Alle oare fragen ha in gewicht fan 1 punt.

Tekst 1 Gefaarlike folkloare

1 C

2 **maximumscore 2**

It Frysk yn it ûnderwiis.

It Frysk by de oerheid.

It minne Frysk by Omrop Fryslân.

De jongerein dy't it sitte lit.

De 'beropsfriezen' dy't gjin hert foar de saak hawwe.

Opmerking

Ek goed: It (minne) Frysk yn it ûnderwiis, by de oerheid en by Omrop Fryslân. De jongerein dy't it sitte lit. De 'beropsfriezen' dy't gjin hert foar de saak hawwe.

Opmerkingen

As ien ûnderwerp yn it antwurd ûntbrekt, ien punt takenne.

As 'meiwurkers fan de Afûk en de Fryske Akademy' as in aparte kategory neamd wurde, gjin punten takenne.

3 B

4 C

5 **maximumscore 1**

Leden/stipers fan de Fryske Beweging / in organisaasje en de pear hûnderttûzen Fryskpratere.

6 B

7 D

8 **maximumscore 2**

It bestjoer fan de Stifting Slach by Warns woe net meidwaan oan de fernijing en it bestjoer fan it Kristlik Frysk Selskip woe dat wol.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerkingen

By it KFS woe it bestjoer it roer omgoaie en by de SSW woene de jongere leden dat: ien punt takenne.

As der mear as 28 wurden brûkt binne, gjin punten takenne.

9 A

10 **maximumscore 2**

- Ofswakje. 1
- “In pear ... dy taal (en binne wiis mei dit hoekje wrâld).” (r. 21-23) / “De leden ... by wei.” (r. 52) 1

11 B

12 A

13 **maximumscore 3**

De bewegers wolle har yn teory ynsette foar it Frysk, mar yn 'e praktyk wurkje se de takomst fan it Frysk tsjin / wolle se allinne mar har eigen folkloare yn stân hâlde.

Opmerking

As der mear as 28 wurden brûkt binne, ien punt ôflûke.

14 A

Tekst 2 Kânsen genôch foar toerisme yn Fryslân

15 **maximumscore 2**

- “Soargen meitsje ... it lânskip.” (r. 19-20) 1
- Motivearring: út it antwurd moat blike dat der sprake is fan tsjinstellend ferbân, byg.: yn part 1 giet it oer de kânsen foar Fryslân, yn part 2 oer de bedriging (as net oan beskate foarwearden foldien wurdt). 1

Opmerking

As der mear as 28 wurden brûkt binne, ien punt ôflûke.

16 B

17 D

18 **maximumscore 1**

“Troch feroarings ... troch bouwurken.” (r. 25-30) / “Dy steane ... it lânskip.” (r. 30-32)

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 3

“Behâld fan ... sekuere ôfweagings.” (r. 35-39)

Tekst 3 Grut, grutter, grutst

---

20 maximumscore 1

De gearkomste by Nijpels / de (nije) plannen foar Fryslân.

Opmerking

As der mear as 6 wurden brûkt binne, gjin punten takenne.

21 maximumscore 3

It plan yn alinea 1 hâldt noch ferbân mei typearjende eigenskippen fan Fryslân; de plannen yn de alinea's 4 en 5 steane dêr hielendal los fan / draaie allinne mar om ferdivedaasje.

Opmerking

As mar ien fan de beide soarten plannen goed karakterisearre is: ien punt takenne.

22 A

23 B

Tekst 4 De weromgong fan de greidefûgelstân

---

maximumscore 15

- Ynhâld
- Stavering en styl

12

3

Yn it skema hjirûnder wurdt oanjûn hoe't de punten foar de ynhâld oer de ferskillende ynfo-eleminten ferdielt binne.

24 maximumscore 1

Skriuwer en titel.

Opmerking

As ien fan beide eleminten ûntbrekt: gjin punten.

25 maximumscore 1

It probleem:

- It giet net goed mei de greidefûgelstân

1

Vraag	Antwoord	Scores
26	<p>maximumscore 3</p> <p><i>De oarsaken neffens de ûnderskate partijen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjildminsken sjogge predatoaren (benammen foks en krie) as de kweadoggers. • Deskundigen sjogge de oarsaak fan de efterútging yn (feroaring fan de biotoop troch) yntinsivearring fan de lânbou • en útwreiding fan stêden, doarpen en wegenet. <p><i>As der mar ien útwreidingelemint neamd wurdt: gjin punt.</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>As de ûnderskate partijen net neamd wurde: maksimaal ien punt takenne.</i></p>	
27	<p>maximumscore 3</p> <p><i>De konklúzjes fan it ûndersyk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • It oandiel fan foks en krie yn de predaasje falt ta. <p><i>As foks of krie ûntbrekt: gjin punt.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De totale predaasje hat lykwols al in grutte ynfloed. • Dy is foaral tanommen troch nije predatoaren dy't foarhinne yn it greidelânskip net foarkamen. 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
28	<p>maximumscore 2</p> <p><i>De reaksjes fan de ûnderskate partijen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Neffens saakkundigen is de predaasje troch nije predatoaren net sa bot tanommen dat dy dêrom ferfolge wurde moatte. • Neffens fjildminsken is de tanommen predaasje wol bedriigjend; sy wolle dêrom jacht meitsje op predatoaren. 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>As allinne mar oarsaak (tanommen predaasje) of gefolch (wol / gjin jacht op predatoaren) neamd wurdt: ien punt takenne.</i></p>	
29	<p>maximumscore 1</p> <p><i>It foarstel fan oanpak:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Neffens it ûndersyksrapport sil per gebiet besjoen wurde moatte wat de bêste oanpak is. 	<p>1</p>
30	<p>maximumscore 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • As de ynformaasje-elementen yn in goede gearhing beskreaun binne. 	<p>1</p>
31	<p>maximumscore 3</p> <p><i>Stavering en styl:</i></p> <p>De kandidaat krijt 3 punten foarôf. Foar elke flater wurdt 0,2 punt ôflutsen. It maksimum oantal punten dat ôflutsen wurde kin, is 3. It totaal oantal punten foar stavering en styl moat ôfrûne wurde op hiele punten.</p>	

Net rekkene wurde:

- flaters op it mêd fan it al of net oan inoar skriuwen fan wurden
- ynterpunksjeflaters
- werhellingsflaters (deselde flaters yn itselde wurd)
- te min / te folle spaasjes yn gefallen as *dy't* en *yn 'e*
- ferwizingsflaters fan it type 'dit' ynstee fan 'dat'

ôftrekpunten

As der mear as 165 wurden brûkt binne, dan jildt de folgjende regeling:

- 166-170 wurden = -1 pt
- 171-175 wurden = -2 pt
- 176-180 wurden = -3 pt ensf.

Oftewol: foar de earste fyftjin wurden tefolle 0 punten ôflûke en dan foar elke 5 wurden tefolle 1 punt ôflûke.

Foarbyld fan in útwurke gearfetting:

DE WEROMGONG FAN DE GREIDEFÛGELSTÂN Harrie Ernst, *It Fryske Gea*,
nûmer 2/2006

It giet net goed mei de greidefûgelstân. Fjildminsken sjogge predatoaren, benammen foks en krie, as de kweadoggers. Deskundigen sjogge de oarsaken fan de efterútgong yn feroaring fan de biotoop troch yntinsivearring fan de lânbou en útwreiding fan stêden, doarpen en wegenet.

Ut ûndersyk docht bliken dat it oandiel fan foks en krie yn de predaasje tafalt. De totale predaasje hat lykwols al in grutte ynfloed. Dy is tanommen troch nije predatoaren dy't foarhinne yn it greidelânskip net foarkamen.

Neffens de saakkundigen is de predaasje troch nije predatoaren net sa bot tanommen dat dy dêrom ferfolge wurde moatte. Neffens fjildminsken is de tanommen predaasje wol bedriigjend. Sy wolle dêrom jacht meitsje op predatoaren.

Neffens it ûndersyksrapport sil per gebiet besjoen wurde moatte wat de bêste oanpak is.

Bronvermeldingen

---

tekst 1	Liuwe Westra, Gefaarlike folkloare, Leeuwarder Courant, 22 septimber 2006
tekst 2	Guido van Woerkom, Kansen genoeg voor toerisme in Friesland, Leeuwarder Courant, 17 oktober 2006
tekst 3	José Hulsing, Friesland heeft spannende nieuwe plek nodig, Leeuwarder Courant, 18 oktober 2006
tekst 4	Harrie Ernst, It Fryske Gea, nûmer 2/2006